

L.v. Keden

MAART 1963

jaargang 35

nummer 409

MAANDBLAD GEWIJD AAN E.H.B.O.
Orgaan van de Koninklijke Ned. Ver.
„EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN”

DE VOORPOST VAN DE DOKTER

In dit nummer:

- P. C. J. van der Slikke, arts:
Enkele voor de EHBO-er belangrijke
bestrijdingsmiddelen in land- en tuin-
bouw, pag. 33
- Officiële mededelingen, pag. 34
- Programma algemene vergadering en
nationale wedstrijd 1963, pag. 37
- V. J. van der Does-Enthoven:
De Nederlandse vereniging bescher-
ming voetgangers en het voorkomen
van verkeersongevallen, pag. 38
- C. Kruyt, arts:
Waarschuwing en nog iets, pag. 41
- A. de Boer:
De elfstedentocht 1963, pag. 43

Sta niet

**beteuterd
te kijken..**

E.H.B.O.-OEFENGEVALLEN

samengesteld door

Dr. J. A. Molhuysen,

geeft de oefenstof voor
cursus en thuis,

1e of 2e serie. Prijs f 1.10

Bestellingen uitsluitend door storting of overschrijving op postrek. nr. 29628 t.n.v. de uitgeefster, Drukkerij P. v. d. Linden, Warmoezierstraat 4, Den Haag of op postrekening nr. 304485 t.n.v. Hoofdbestuur Kon. Ned. Ver. E.H.B.O., Vondelstraat 142, Amsterdam-W.

Deze ruimte
is beschikbaar
voor advertenties

DIT BLAD ←

wordt landelijk verspreid
onder

**B.B.-autoriteiten,
artsen,
bedrijven
en leden van de
Kon. Ned. Ver. E.H.B.O.
en
van andere organisaties
op E.H.B.O.-gebied**

OPLAAG
23.500
exempl.

Advertentie-tarieven
op aanvraag

DE VOORPOST VAN DE DOKTER

Officieel orgaan van de Koninklijke Nederlandse Vereniging
Eerste Hulp Bij Ongelukken

Redacteur:

J. F. J. Baesjou, arts

Redactie-commissie

Dr. J. H. Hagenbeek
C. J. Leene, arts
Dr. J. A. Molhuysen
A. Rühl
A. H. van Roon

*Redactie- en
administratie-adres:*

Vondelstraat 142,
Amsterdam-W.,
tel. 8-73-28
Postgiro 158602

Abonnementsprijs

Jaargang 1 jan.-31 dec.

f 3.50

ZUURSTOFKOFFERS

Model
1712HN
met
„Holger
Nielsen”
Masker

- Uiterst eenvoudige bediening.
- Verschillende modellen leverbaar o.a. met speciaal „Holger Nielsen” inhalatieset.

Laat uw koffer door ons vakkundig controleren.

Vraagt inlichtingen en demonstratie bij:

TECHNISCH BUREAU

J. DUIKER N.V.

Tel. 85.35.05 - Den Haag - Postbus 1040

DE VOORPOST VAN DE DOKTER

35e jaargang nr. 409

maart 1963

MAANDBLAD GEWIJD AAN E. H. B. O.

Orgaan v. d. Kon. Ned. Ver. 'EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN'

Enkele voor de EHBO-er belangrijke bestrijdingsmiddelen in land- en tuinbouw

door P. C. J. van der Slikke, arts

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen in land- en tuinbouw begon ruim 80 jaar geleden. Speciaal na de 2e wereldoorlog zijn er tal van nieuwe middelen bereid. Hierbij zijn er vele *giftige* tot *zeer giftige* voor mens en dier. Die giftigheid is niet nieuw. Ruim 20 jaar geleden werd loodarsenaat veel gebruikt. Dit middel gaf aanleiding tot *chronische* vergiftigingen met een tragisch ziektebeeld, verlammingen, verwardheid, idiotie, geheugenstoornis, blindheid enz.

Bij de nieuwere middelen is het *acute levensgevaar* veel groter, hierbij wordt de *eerste hulp* veel belangrijker, omdat snelle hulp nodig is en levensreddend kan zijn. De bestrijding kan, om een goed produkt te kunnen telen, niet gemist worden. Eén enkel insect kan een appelooft tot praktisch 100% vernietigen. Bij voldoende voorzorgen behoeft noch de teler die het toepast noch de consument schade te ondervinden. Wel wil ik ernstig waarschuwen tegen het onoordeelkundig gebruik b.v. door volkstuinders. Zij dienen goed te weten *waar* het om gaat en maar niet *raak* te spuiten.

Bij ziektebestrijding van mens en dier zijn bepaalde insecticiden van groot belang geweest.

Eén enkel voorbeeld:

In Italië werd in 1945 D.D.T. gebruikt bij de bestrijding van malaria.

In 1945 waren er 400.000 ziektegevallen met 380 doden. In 1951 waren er slechts 390 gevallen en geen enkele dode.

In Griekenland waren er van 1940 tot 1945, 4000 doden per jaar. In 1951 slechts 7 doden.

Organische fosforinsecticiden

Na 1945 is een grote groep van deze middelen bereid met ingewikkelde chemische samenstelling. Zij zijn zeer effectief bij bestrijding van insecten maar ook tevens gevaarlijk voor mens en dier. De bekendste uit die groep is de *parathion*. De giftigheid is verschillend. De fabrikant is *verplicht* bij *giftige middelen* op de verpakking een doodshoofd met gekruiste beenderen te zetten, bij *schadelijke* middelen het zgn. Andreas-kruis. Bij deze middelen moet ook staan dat zij een „anticholinesterase”-werking hebben.

Wat betekent anticholinesterase werking?

Hierover tot goed begrip een korte uitleg. Een prikkel, bv. naar een spier, wordt geleid door een zenuw.

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

SECRETARIAATSWIJZIGINGEN

District Zeeland:

Mevrouw J. J. Glerum-Schoonaard, Trompstraat 48, Middelburg, tel. 2758.

Bolsward:

J. Stienstra, Hid Herostraat 7.

Hoorn:

J. Dekker, J. W. Schoutenstraat 67.

Moordrecht:

L. de Jong, W. W. Uiterwaard.

Tienhoven:

K. van Oosterom, Maarsseveensevaart 19, Maarsssen, Post Tienhoven.

MOND- OP MONDBEADEMING

Wij vestigen er de aandacht op, dat de mond- op mondbeademing thans door het Oranje Kruis als leerstof is voorgeschreven.

Deze nieuwe methode zal echter op z'n vroegst in het volgende jaar worden geëxamineerd.

Voor de lopende cursussen is de instructie van de mond- op mondbeademing dus nog niet verplicht voorgeschreven.

Nadere gegevens zullen zo spoedig mogelijk worden gepubliceerd.

INLEGVELLEN VOOR ORANJE KRUIS-BOEKJE INZAKE MOND- OP MONDBEADEMING

Inlegvellen inzake de nieuwe richtlijnen betreffende de behandeling van schijndoden zijn voor

Bij de samenkomst van spier en zenuw wordt de prikkel verder geleid via een chemische stof, deze stof wordt direct door een *zg. cholinesterase* afgebroken.

Die fosforinsecticiden nu maken die cholinesterase onwerkzaam. Dit geldt ook voor gladde spieren als ook voor klieren. De prikkel wordt dus niet onderbroken waardoor een *overprikkeling* ontstaat en door uitputting daarna verlamming.

Ziekteverschijnselen

Uit bovengenoemde volgt dat die zeer veelzijdig kunnen zijn. Wij moeten wel bedenken dat ogenschijnlijk lichte klachten de *voorlopers* kunnen zijn van ernstige ziekteverschijnselen.

Bij onze eerste hulp moet met die mogelijkheid rekening gehouden worden.

In het begin zijn er vage klachten, als gebrek aan eetlust, misselijkheid, *braken*, buikkrampen,

besturen van afdelingen verkrijgbaar bij onze in- en verkoopcentrale.

Bij bestelling gelieve u rekening te houden met het aantal afgenomen Oranje Kruisboekjes in het afgelopen jaar.

OEFENPOPPEN

Poppen voor het beoefenen van de mond- op mondbeademing zullen binnenkort kunnen worden gehuurd.

De huurprijs bedraagt *f* 5,— per week met een maximum van 14 dagen achter elkaar.

Nadere gegevens hierover zullen zo spoedig mogelijk aan alle afdelingssecretariaten worden toegezonden.

ONDERSCHIEDINGEN

In verband met actief lidmaatschap gedurende 25 jaar, werd de zilveren Dr. C. B. Tilanus Jr.-draagpenning uitgereikt aan mevrouw J. E. Korporaal-van Veen en D. Waalboer, Velp; L. van Rijssen, Twello.

De oorkonde werd uitgereikt aan mevrouw G. Veenstra-Dekkers, Andijk, in verband met bijzondere verdiensten gedurende een lange reeks van jaren.

AFDRACHT 1962

Willen de penningmeesters er rekening mee houden, dat de eerste helft van de verschuldigde afdracht over 1962, vóór 1 april a.s. moet zijn betaald?

diarree, zweten, tranenvloed, beklemd gevoel op de borst. Verder dikwijls nauwe pupillen en accomodatieverlamming, waardoor slecht zien. Al gauw volgen hierop trillingen in spieren, deze kunnen een paar dagen duren. Dit trillen begint meestal bij de oogleden en de tong (dikke spraak).

Bij ernstiger verloop treedt kramp in de bronchiaalspiieren op en longoedeem (vocht in de longblaasjes). De ademhaling wordt dus bemoeilijkt en het ademhalingsoppervlak verkleind. De puls wordt veel langzamer. De dood volgt door *ademhalingsstilstand*.

Deze verschijnselen behoeven niet alle aanwezig te zijn; het is goed te weten dat het beeld dus wisselend kan zijn.

De snelheid waarmee zij verschijnen na vergiftiging varieert sterk. T.E.P.P. bijv. werkt zeer snel. Bij parathion kan dat *verscheidene* uren duren waardoor dikwijls niet aan de mogelijkheid van vergiftiging gedacht wordt.

Wat moet er gedaan worden bij vergiftiging?

Algemeen:

1e. *direct* een medicus waarschuwen, ook bij matige verschijnselen. Zeg of laat *duidelijk* zeggen over welk middel het gaat. Vergeet niet te zeggen wat er op het etiket staat (doodshoofd of Andreaskruis) en als er staat „*anticholinesterasewerking*” dit vooral ook niet vergeten te zeggen. De arts kan dan meteen atropine-ampullen meebrengen. Hoe vroeger met deze inspuitingen begonnen wordt, hoe beter. Het is geen tegengift maar het heeft een tegengestelde werking.

Is het gif ingeslikt (kinderen, zelfmoord, per abuis) zeg dat dan ook. De maag moet dan zo snel mogelijk leeggeheveld worden, er kunnen dan verschillende maten slangen meegebracht worden.

Dus *snelle* en *duidelijke* berichtgeving; gaat het niet telefonisch dan een kort duidelijk schriftelijk bericht.

2e. Laat het slachtoffer *niet* in een *giftige* omgeving liggen.

Speciaal bij warm weer kan er een snelle verdamping zijn. Het middel kan zowel door slachtoffer als door helper ingeademd worden.

3e. Vermijd lichamelijke inspanning waardoor het hart gespaard wordt en het zuurstofgebruik beperkt. Dus *liggen* en *liggend vervoer*. Doe dit ook bij lichte verschijnselen.

4e. Bij bewusteloosheid of dreigende bewusteloosheid, kokhalzen of braken moet het hoofd opzij gelegd worden, zo mogelijk iets lager. *Bewaar* wat van het braaksel in een afgesloten bus of fles. Veeg geregeld de mond en wangzak schoon. Een kunstgebit wordt natuurlijk verwijderd.

5e. Verzamel ook wat als er van het middel gemorst is, dit mag met grond er aan. Laat daarna het gemorste begraven. Parathion wordt nl. niet gauw omgezet. Een nagenoeg dodelijk vergiftigingsgeval kwam voor bij een jongetje dat in een dreef gespeeld had op de plaats waar een half jaar geleden parathion gemorst was.

Niettegenstaande hagel, regen en sneeuw was er nog teveel parathion aanwezig om een, zeer ernstige vergiftiging te kunnen veroorzaken.

6e. bij slaperigheid mag warme koffie of thee gegeven worden echter alleen als de patient *zelf* kan drinken.

7e. *besmette* kleding moet *uitgetrokken* worden. Doe dit zo dat er geen kans is op zelfbesmetting bijv. door rubberhandschoenen aan te trekken.

Speciaal gedeelte

Het spuitmiddel kan op verschillende manieren in het lichaam komen:

- 1e. *door de huid en slijmvliezen;*
- 2e. *door inslikken;*
- 3e. *door inademen.*

ad. 1. Van de slijmvliezen zijn het meest gevaarlijk die van het oog. De resorptie gaat snel. Een onverdunde druppel T.E.P.P. in het oog kan snel dodelijk zijn. Snelle hulp is nodig; wacht hiermee niet tot de komst van de dokter, help zelf.

Hetzelfde geldt voor kalkhoudende meststoffen en poedervormige bestrijdingsmiddelen. Doe het als volgt:

- a. leg het hoofd met de gezonde kant op de grond. Zijn beide ogen besmet draai het hoofd dan beurtelings andersom;
- b. laat een helper met de 2e of 2e en 3e vinger van iedere hand de beide oogleden zo ver mogelijk uit elkaar houden. Is men alleen doe dit dan met de *duim* en *wijsvinger* van één hand;
- c. laat een schone *kan* met leidingwater vullen;
- d. *spoel* met een *constante* stroom water vanaf de *buitenooghoek* (zie foto);
- c. houdt dit 5 à 10 minuten vol;
- f. veeg *nooit* aan het oog;
- g. gebruik *nooit melk* of *olie*.

Als de huid besmet is doe dan het volgende: Zowel *direct* als *indirect* door natte kleding, wordt het middel vooral bij warm weer snel in de huid opgenomen. Zoals gezegd moet de natte kleding dus uitgetrokken worden, zet deze in *soda* of *zeepwater* in een kuip, goed onder.

En verder:

- a. de huid goed *reinigen* ook met *zeep*- of *sodawater*;
- b. dit water moet koud zijn of hoogstens op lichaamstemperatuur.

Oogspoeling.

Gebruik *nooit* warm water. De huidresorptie wordt er door bevorderd;

- d. *Spoel* meer dan dat gewreven wordt. Bij het laatste wordt het middel in de huid gewreven.

Inslikken

Inslikken kan gebeuren door vergissing of met opzet (zelfmoord).

Door slordigheid gebeurt het wel bij kinderen, door het rond laten slingeren van een niet geheel leeg vat. Wij moeten zeker weten of het werkelijk ingeslikt is. Is dat niet zo, dan heeft braken geen zin en vermocit onnodig.

Opname in het bloed moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Braken mag niet opgewekt worden in de volgende gevallen:

- a. *bij bewusteloosheid of wanneer die dreigt te komen;*
- b. *bij erge benauwdheid (hartzwakte, longaan-doening);*
- c. *vergevoerde zwangerschap.*

Hoe braken opgewekt moet worden is de EHBO-er bekend.

Lukt dit niet laat dan 1 of meer glazen warm water met keukenzout er in, of mosterdwater drinken.

Treedt ook daarna geen braken op na 2 à 3 minuten geef dan 1 paplepel norit op een half glas water en herhaal dit enkele malen. Geef nooit *melk of olie* deze bestrijdingsmiddelen lossen er in op.

Inademen

Verwijderen kunnen wij het gift niet; wel de omstandigheden van het gevaar inperken.

De verschijnselen van de ademhalingswegen zullen in dit geval sneller optreden dan wanneer het gift langs andere wegen in het lichaam gekomen is.

Zorg voor *onbelemmerde* ademhaling, dus alle knellende kledingstukken los maken. De eerste verschijnselen zijn beklemde op de borst, moeilijke ademhaling en ademnood. Al gauw treedt gebrek aan zuurstof op: kortademigheid, bleekblauwe gelaatskleur, het eerst aan de neuspunt en de oren.

Naast *absolute lichaamsrust* met daarbij de, voor het slachtoffer, *prettigste* ligging, meestal met iets verhoogd bovenlichaam, moet in dit stadium *zuurstof* gegeven worden. Aan de dood gaan meestal stuipen vooraf en de doodsoorzaak is ademhalingsstilstand door verlamming van de ademhalingspijpen.

Bij deze schijndood is de *kunstmatige ademhaling* van zeer groot belang. Zij kan *levensreddend* zijn bij dit soort vergiftigingen.

Persoonlijk vind ik in dit geval de methode van *Holger Nielsen* de beste. Er wordt niet alleen een goede inademing mee verkregen, maar wat heel *belangrijk* is, de voorwaarden voor aflopen van het vocht (longoedeem) zijn zo gunstig mogelijk.

Mond en wangzak moeten dikwijls gereinigd worden, in de longen kan nl. heel veel vocht opgehoopt zijn.

Wij moeten er aan denken de luchtweg goed vrij te houden door juiste ligging van het hoofd.

Het aflopen van het vocht kan bij deze methode nog gemakkelijk bevorderd worden door het onderste deel van de borst wat op te laten lichten. De longen worden dan, zo te zeggen, leeggeschonken.

Dat gemakkelijker leeglopen kan ook bevorderd worden door het bovenlichaam wat lager te leggen. Al naar gelang geneeskundige hulp snel of minder snel aanwezig kan zijn moet u uitmaken wat direct gedaan moet worden, al naar de omstandigheden.

Natuurlijk hoort daarbij eventuele besmette kleding uittrekken, patient laten liggen, oogspoelen en kunstmatige ademhaling.

Di-nitro ortho cresol = D.N.O.C. meestal kortweg *D.N.C.*

Deze stof is sterk geel gekleurd en in de handel als vloeistof, pasta of poeder. Het is zeer giftig, er moet op het etiket een doodshoofd met gekruiste beenderen staan, meerdere sterfgevallen zijn, na gebruik van dit middel, opgetreden.

In de 1e wereldoorlog werd het geprobeerd als explosief middel.

Gemengd met lucht is er *explosiegevaar*. Als in een afgesloten ruimte poeder gemorst is dus niet roken of een lucifer aansteken. Er kan altijd kans op een explosie zijn. Ruim 30 jaar geleden werd dit middel gebruikt voor vermageringskuren.

Het is snel als zodanig verlaten door optredende sterfgevallen en staar. In de landbouw en tuinbouw wordt het vrij veel gebruikt. In de fruitteelt tegen overwinterende insecteneieren, in de landbouw meest tegen onkruid en voor doodspuiten van loof.

Wat is de werking van D.N.C.?

Het zet de stofwisseling zeer sterk aan, waardoor de volgende verschijnselen optreden:

sterk dorstgevoel, profuus zweten, versnelde ademhaling, verhoogde lichaamstemperatuur, versnelde hartactie met meestal hart-

PROGRAMMA

ALGEMENE VERGADERING EN NATIONALE WEDSTRIJD 1963

VRIJDAG 24 MEI:

- 10.15 uur: samenkomst deelnemers in café-restaurant Bellevue, Dr. Nassaulaan te Assen.
- 11.00 uur: ontvangst door gemeentebestuur in het stadhuis.
- 12.30 uur: koffietafel in Bellevue.
- 14.00 uur: algemene vergadering.
- 16.30 uur: officieel gedeelte algemene vergadering.
- 18.00 uur: receptie der afdeling Assen ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan.
- 20.00 uur: diner.

Na afloop gezellig samenzijn.

ZATERDAG 25 MEI:

- 9.00 uur: autotocht Rolde-Grolloo-Schoonloo-Schoonoord-Borger-Gieten.
(*Koffie drinken te Schoonoord of Gieten*)
- 12.30 uur: koffietafel.
- 14.00 uur: nationale wedstrijd.
- 18.00 uur: diner en sluiting officieel programma.

Voor de dames die niet ter vergadering gaan, zo mogelijk, een bezoek aan de GELMOK regenkleidingfabriek of bezoek aan het ontvangershuis en jeugdverkeerspark „DE GOUVERNEURSTUIN”. Vergadering, wedstrijd, koffietafels, diners en feestavond hebben alle plaats in Bellevue.

De afdeling Assen biedt verder aan:

- zaterdag 25 mei, 20.00 uur, feestavond met cabaret.
- zondag 26 mei, 9.00 uur, autotocht Veenhuizen naar Paterswolde.

kloppingen. Een veel voorkomende klacht is *vermoeidheid* in de benen en lendenen. Het wit van de ogen kan geel gekleurd zijn, de urine *groen geel*.

Opname mogelijkheden:

Het kan zowel opgenomen worden door de huid, door inademen of inslikken.

Het belangrijkste is de huidresorptie. De meeste vergiftigingen treden op bij warm weer. In de fruitteelt, waar vroeg in het voorjaar gespoten wordt, komen praktisch geen vergiftigings-gevallen voor. In de landbouw daarentegen wel omdat daar later, dus bij warmer weer, gespoten wordt. De huidresorptie gaat zeer snel, de afbraak in het lichaam langzamer, hierdoor ontstaat bij herhaalde blootstelling snel een gevaarlijke op-eenhoping in het bloed.

De klachten bestaan veelal enkele dagen voordat men zich ziek meldt. Door de verhoogde stofwisseling ontwikkelen besmette personen meestal een grote energie.

Wordt eenmaal het werk gestaakt dan verloopt deze ziekte meestal stormachtig en leidt gauw tot het fatale einde.

Welke maatregelen dient de EHBO-er te nemen?

Zij dienen er op gericht te zijn de verbranding in het lichaam niet te vergroten door 't volgende:

- 1e. leg de patient op een *koele* plaats, dus niet in de zon maar in de *schaduw*;
- 2e. maak zoveel mogelijk *kledingstukken* los, trek de dikste uit;
- 3e. *koel* de patient af door koelte toe te wuiven en/of geef koude afwassing;
- 4e. reinig de huid met *koud* water;
- 5e. laat het slachtoffer *niet* lopen;
- 6e. geef *veel* te drinken, geef dat *nooit warm* wel koud en dan het liefst *suikerwater* of limonade met suiker;
- 7e. geef *nooit koffie of thee*, ook niet koud, het zet de hartactie nog meer aan.

Een paar, wat giftigheid betreft, belangrijke bestrijdingsmiddelen zijn besproken. Mocht iets niet begrepen zijn of als er iets te vragen is dan wil ik daar gaarne op antwoorden.

en het voorkomen van verkeersongevallen

door V. J. van der Does-Enthoven

Uit de pers:

„Bejaarde vrouw liep tegen tram.

De 74 jarige mevrouw M. T. A. uit de P.M.-laan is vanochtend op de S.laan onder een tram van lijn 5 geraakt, die naar de remise ging. De tram moest worden opgevijseld alvorens zij kon worden bevrijd. In zeer ernstige toestand is zij opgenomen in het Ziekenhuis Zuidwal.”

„Wandelaar door auto geschept.

Op de Oude Z.weg in A. is de 49 jarige F. B. M. uit A. verongelukt. De heer M. liep met zijn echtgenote te wandelen en werd gegrepen door een hem achterop komende auto uit Apeldoorn. Hij liep daarbij ernstige verwondingen op en overleed op weg naar het ziekenhuis.”

„Om ongeveer half zes werd de tienjarige Hugo E. uit de Paul Gabriëlstraat op de zebra bij de kruising van de Wassenaarseweg en de Van Hoytemastraat aangereden door een personenauto, bestuurd door de 42 jarige A. W. uit Twello, die een auto passeerde, die voor de jongen gestopt had. Met een gebroken linkeronderbeen werd het kind per auto via Bronovo naar huis vervoerd.

Waren deze en vele andere verkeersongevallen te voorkomen?

Wij zijn hiervan overtuigd en in deze overtuiging vindt ons bestuur de kracht voor haar werk. Het aantal slachtoffers onder de voetgangers kan men internationaal rampzalig noemen.

Hier volgen enige cijfers van het C.B.S. over 1960:

Totaal aantal doden	530
waarvan t/m 14 jaar	227
15—24 jaar	18
25—64 jaar	112
65 jaar en ouder	173

Totaal aantal gewonden	7179
waarvan t/m 14 jaar	3841
15—24 jaar	599
25—64 jaar	1602
65 jaar en ouder	1107

Het is geen toeval dat voetgangersverenigingen overal ter wereld als paddestoelen uit de grond rijzen. Het is van belang dat deze groep weggebruikers zich organiseert. Engeland heeft de oudste vereniging (ruim 30 jaar oud); ook in België, Frankrijk, Amerika en Duitsland vindt men een dergelijke vereniging. Men kan van deze verenigingen gerust zeggen: Palma sub pondere crescit (de palmboom groeit onder druk). De Nederlandse Vereniging Bescherming Voetgangers werd in 1953 opgericht en heeft nu reeds zes afdelingen, terwijl er nog in oprichting zijn. Zij voorziet kennelijk in een behoefte; reeds was er in ons land te lang gewacht met op te komen voor de specifieke belangen van de voetganger.

Van het begin stond de bescherming op de zebra op ons programma en reeds in de winter van 1953—1954 zond het bestuur van de jonge vereniging hierover een request aan de Minister van Verkeer en Waterstaat, opdat de voetganger veilig „van stoep naar stoep” zou kunnen komen.

De activiteiten van onze vereniging kunt u indelen in externe en interne.

Extern

Extern zijn de maatregelen van beschermende aard, die wij vragen op juridisch, technisch en stedenbouwkundig gebied en verzoeken om handhaving der wet in het belang van de voetganger (dus engineering zowel als enforcement).

Intern

Interne activiteiten zijn onze voorlichting, onze krant, lezingen (tijdens ouderavonden op kleuterscholen, enz.), de cursussen, die wij geven in

nauwe samenwerking met de Verkeerspolitie. Hierbij denken wij aan onze bejaardencursus, tezamen met de Haagse Verkeerspolitie tot ontwikkeling gebracht volgens moderne lijnen. Na twee lessen binnenshuis volgt een praktijkles in de binnenstad, te voet.

De bejaarden voelen zich na deze cursus veiliger in het verkeer. 1/11 van het totaal aantal inwoners van ons land is 65 jaar en ouder, maar van alle voetgangers die omkomen in het verkeer vormt deze groep 1/3 deel!

Verder noemen wij publicaties in de pers, radio en televisie dus „education”. Ik wil dit graag toelichten aan de hand van enige van onze programmapunten.

Recht

Op *juridisch* gebied hebben wij ons in de afgelopen jaren verschillende malen met goed gevolg gewend tot de Minister van Verkeer en Waterstaat, o.m. over invoering maximum snelheid binnen de bebouwde kom, over bescherming op de zebra, over het stellen van minimum eisen aan stadslichten (vele ongevallen met voetgangers gebeuren doordat de soms veel te kleine lichten niet tijdig worden waargenomen).

Onderwijs

Wij wendden ons tot de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen over het verplicht stellen van verkeersonderwijs op scholen voor kleuterleidsters, over verkeersopvoeding op kleuterscholen en in de drie laagste klassen van scholen voor het L.O. met een *voetgangersexamen tot slot, theoretisch en in de praktijk*.

Wij verzochten om voorrang voor overstekende kinderen in klasseverband, onder leiding van een volwassene (Militaire colonnes hebben ook voorangsrecht).

Wij vroegen de Minister van O. K. en W. om spreiding van de schooluren te willen bevorderen, omdat het onaanvaardbaar is dat onze kinderen door het verkeer op spitsuren naar school heen en weer moeten gaan.

Techniek

Op technisch gebied wenden wij ons zeer vaak tot de betrokken instanties met verzoeken om betere straatverlichting en om voetgangerslichten, die het oversteken van de voetganger zoveel veiliger maken.

Aan al deze verzoeken wordt veelal voldaan.

Wat betere straatverlichting betreft: onlangs is door proeven in Engeland vastgesteld dat goede moderne straatverlichting het gemiddelde aantal ongevallen bij duisternis met 30% vermin-

derde. Opvallend was dat de vermindering van ongelukken met voetgangers groter was dan die met andere weggebruikers.

Bouwkunde

Op stedenbouwkundig gebied valt er voor de beveiliging van de voetganger nog heel wat te doen. Voelt u zich veilig op die smalle tramheuvelds? niet? U bent er ook niet veilig. Er gebeuren elk jaar ongevallen met voetgangers die er onverwacht afstappen of..... er af gedrongen worden.

Vindt u het veilig, dat in zovele plattelandsgemeenten nog geen trottoirs liggen, terwijl het verkeer er vaak druk is? Wij niet — ook daar gebeuren talloze onnodige ongevallen.

Wij vragen bij het ontwerpen van nieuwe wijken veilige wegen naar school te projecteren — zo nodig met tunnels onder verkeerswegen door. Wij namen in 1959 het initiatief tot oprichting van volwassen verkeersbrigades, die bestaan uit gepensioneerden en huismoeders.

Wij vragen om hekken voor scholen die dicht aan de rijbaan staan.

Wij vragen parkeergelegenheid nabij nieuw te bouwen scholen en zoveel mogelijk parkeerverboden aan de schoolzijde van een straat in te stellen, om meer sport- en speelterreinen voor onze kinderen en om speelplaatsen open te laten na schooltijd.

Maar nu stappen wij over op het terrein van de interne activiteiten: onze voorlichting. Hieronder laten wij een voorbeeld volgen.

De vele ongevallen op buitenwegen zonder fiets- of voetpad van voetgangers die rechts liepen in plaats van links het verkeer tegemoet, waren niet nodig. Veel voetgangers weten niet dat het een verplichting is daar links te lopen en zij die het weten, denken er vaak niet aan; resultaat — ongevallen.

Voorlichting

Wat kunnen wij doen om te zorgen dat EHBO-ers er niet aan te pas hoeven te komen? *Verkeersvoorlichting* is een prachtig werk, waarbij de politie in den lande zo'n voortreffelijk voorbeeld geeft: Niet zeggen — maar dat zeggen EHBO-ers nooit — „ze moeten”, maar „wij moeten”.

„Ik” moet de gelederen versterken van die vereniging, „ik” ga meehelpen als lid. Leden betalen f 3,50 contributie per jaar en zijn dan tevens

verzekerd tegen de financiële gevolgen van ongevallen met blijvend letsel, hun als voetganger overkomen. Afdelingen en Verenigingen kunnen ook lid worden en betalen minimum f 10,—.

Deze kunnen bij ons lezingen aanvragen en voorts onze geluidsband voor blinden en slechtzienden, de verkeersregels voor bestuurders van invalidewagens, affiches, instructieboekjes en folders, dia's en films. Onze leden ontvangen

het tijdschrift „De Voetganger”, waardoor zij goed op de hoogte blijven met wat wij vragen en waar ons verzoek met succes bekroond werd, en in welk tijdschrift wij natuurlijk voorlichting geven.

Onze vereniging tot bescherming van de zwaksten in het verkeer — de voetgangers — en E.H.B.O. gaan naast elkaar en hebben elkaar nodig.

Vijfde bedrijfsveiligheidsbeurs

Van 22 t.m. 26 april 1963 organiseert het Veiligheidsinstituut in de Apollohal te Amsterdam zijn vijfde bedrijfsveiligheidsbeurs. Dit doet het V.I. om de twee jaar.

Men krijgt daar dan de laatste snuffjes op het gebied van het voorkómen van ongevallen in de bedrijven te zien.

Deze beurs is dan ook wel in de eerste plaats van belang voor bedrijfsartsen en bedrijfs-EHBO-ers.

Ter voorbereiding van deze vijfde Beurs hield het V.I. op dinsdag, 26 februari jl. een persconferentie, welke door een vijftiental redacteurs van (meestal) maandbladen werd bezocht. Ook de redacteur van uw maandblad ontbrak daar niet.

Ir. E. Spaan, directeur van het V.I., bracht ons op overtuigende wijze bij, dat veiligheid tot een goede *gewoonte* in onze psychische constellatie behoort te worden ingebouwd.

Daarmede belichtte hij de eigenlijke kern van het gehele veiligheidsprobleem.

Dit was zó in overeenstemming met mijn persoonlijke inzichten ten aanzien van het voorkómen van ongevallen, dat in ons maandblad in de toekomst zeker nog vaak op dit kernprobleem zal worden geattendeerd.

Trouwens, wanneer men de artikelen van Dr. Han Dalman in de Voorpost van 1962 nog eens herleest, zal men al aardig gaan begrijpen, waar het om gaat.

Ernst van het bedrijfsongevallenprobleem

De heer J. J. Desta, adviseur buitendienst van het V.I., belichtte de ernst van het probleem.

En dan wordt de ernst niet zo zeer geaccentueerd door het aantal dodelijke ongevallen in de bedrijven (in 1959: 489 tegen bijna 2000 in het verkeer en 1261 in de woning), maar meer door het totale aantal ongevallen, nl. 269.550.

Niet alleen dat dit een zee van meer of minder menselijk leed voorstelt, maar ook nog een enorm economisch verlies.

Het V.I. schat de totale financiële last van deze ongevallen op f 335.902.000,—.

Film

Voorts leidde de heer Desta de nieuwe veiligheidsfilm „Risico” van het V.I. bij ons in. Deze film werd daarna ook vertoond. De bijeenkomst werd besloten met een goed verzorgde lunch.

Veiligheidsjaarboek 1963

Bij deze gelegenheid werd mij ook het veiligheidsjaarboek 1963 van het Veiligheidsinstituut ter hand gesteld.

Dit is een van de prachtigste en best verzorgde jaarboeken, welke ik de laatste tijd in handen kreeg.

Men vindt er letterlijk alles in, wat voor de veiligheid in de bedrijven van belang is. Ieder, wien de veiligheid in de bedrijven ter harte gaat, behoort dit eminente boekwerk in zijn bibliotheek te hebben. Men kan het bestellen bij het V.I., Hobbemastraat 22 te Amsterdam (prijs f 4,75). Een dagkaart voor de beurs in de Apollohal te Amsterdam kost slechts f 1,—.

Baesjou

Waarschuwing

EN NOG IETS

door C. Kruyt, arts

De strenge winter heeft vele ongevallen gebracht. Veel sneeuw en ijzel. De reinigingsdiensten hebben volop pekkel gestrooid. Pekkel is funest voor onze auto's. Het metaal van de uitlaatpijpen en knalpotten kan om 't geluid goed te dempen en om andere technische redenen slechts van geringe dikte zijn. Bij stilzetten van de motor koelen knalpot en uitlaatpijp af, waardoor *inwendig condenswater* ontstaat. Vooral langs onze kusten, door het zoutgehalte van de zee-lucht, tast dit water het metaal aan en is vernieuwing eerder nodig. De gestrooide pekkel zal ook een *uitwendige aantasting* geven. Door deze *dubbelzijdige invreting* ontstaan spoedig lekken. Deze gaten brengen veel koolmonoxyde onder de auto.

Het Oranje-Kruisboekje geeft aan:

„uitlaatgassen van motoren, welke zo gevaarlijk kunnen zijn in gesloten auto's”.

In het tijdschrift de Autokampioen is er al eens op gewezen dat met één *gedeeltelijk* geopend raam het gevaar veel groter kan zijn. Althans bij stilstaande auto met draaiende motor, zouden meer uitlaatgassen in de auto komen. De lucht van onder de auto wordt meer aangetrokken.

Het koolmonoxyde is reukloos, smakeloos en kleurloos. Het lichtgas verraadt zich door de reuk van de bijmengsels. De uitlaatgassen doen dit niet. In gesloten garages zijn ze verraderlijk en zéér gevaarlijk.

Mijn waarschuwing is: controle op het uitlaatsysteem is noodzakelijk. Naast deze preventie moge de EHBO-er er aan denken indien hij een ogenschijnlijk dommelende chauffeur in een stilstaande auto met draaiende motor ziet zitten, koolmonoxyde in het spel kan zijn.

Van de gelegenheid wil ik gebruik maken om wat uitvoeriger dan in het Oranje-Kruisboekje staat op de gevaren van het koolmonoxyde in te gaan.

Bloedgif

Het Oranje-Kruisboekje leert:

„zodra het in het bloed komt, met de kleurstof der rode bloedlichaampjes verbindt, zodat deze geen zuurstof meer op kunnen nemen.”

Dit komt door de grotere affiniteit van het koolmonoxyde dan de zuurstof tot de rode bloedkleurstof. Deze bijzondere geneigdheid tot het vormen van verbinding met de haemoglobine is 200 á 300 maal zo groot dan voor de zuurstof. Hoewel individueel de reacties zeer verschillend zijn, kunnen indien $\pm 30\%$ van de haemoglobine zich aan koolmonoxyde gebonden heeft optreden: hoofdpijn, gapen, duizeligheid, gezichtsstoornissen, kloppende slapen, misselijkheid, zwaktegevoel in de benen.

Wordt het percentage hoger dan volgt sterke vaatverwijding, oorsuizen, hoesten, kortademigheid, hartkloppen, braken, afgang van ontlasting en urine.

Bij $\pm 50\%$ is er bewusteloosheid en bij 70 á 80% geen ademhaling meer.

Vaatgif

In het Oranje-Kruisboekje staat:

„het gelaat is opvallend rood”

De verbinding haemoglobine-koolmonoxyde is *helder rood*. Dit geeft met de bovenvermelde vaatverwijding een „blozende” kleur.

Het gif kan de vaatwanden in verschillende organen aantasten. Verscheuring van de vaatwand geeft bloedingen in de organen. In het bijzonder de vaten in de hersenen zijn er gevoelig voor.

Celgif

Vooral in hoge concentratie worden de cellen van het centrale zenuwstelsel aangetast. De hersenstam kan vernietigd worden en in de hersenen kunnen verwekingshaarden optreden.

Ook de hartspier (het myocard) kan beschadigd worden met alle gevolgen van dien.

Tweemaal kostte het mij de grootste moeite, de meest op te brengen overredingskracht, om de slachtoffers die door koolmonoxyde alleen bewusteloos waren geweest en door mij, wegens verstrekte goede EHBO-hulp, in ogenschijnlijk goede toestand werden aangetroffen, van hun voornemen aan het werk te gaan, af te brengen. Naast de acute vergiftigingen kennen we ook de per-acute en de chronische.

In onze atmosfeer komt steeds meer verontreiniging. Het groeiende aantal auto's, fabrieksrook en rook in het algemeen geven koolmonoxyde in de lucht.

Mensen die veel in rokende omgeving zijn, bijv. brandweerlieden, worden langzaamaan vergiftigd. Vooral smeulend hout staat in een kwade reuk. Bij onvoldoende zuivering van het bloed, door te kort verblijven in rookvrije omgeving, blijft het koolmonoxyde op de cellen doorwerken, waarbij nog komt dat de gevoeligheid voor het gas toeneemt na eenmaal doorstane vergiftiging.

Plotselinge peracute dood kan dan het gevolg zijn. Midden in hun werk werden slachtoffers, soms staande, in cataleptische (verstijving van de spieren) toestand, dus lijkstijf, dood aangetroffen.

Bij chronische vergiftiging zien we wel dat patient in opgewonden toestand geraakt, onverantwoordelijke daden verricht, waarvan patient geen herinnering heeft.

Behandeling

Voor de *behandeling* is nodig:

Allereerst frisse lucht. Omstanders op voldoende afstand houden opdat er zoveel mogelijk zuurstof is.

Verder zorgen voor luchtcirculatie (tocht) teneinde het koolmonoxyde te verplaatsen.

Bij schijndood (let op tekenen van dood) de K.A. Geen mond op mondbeademing, zuurstofkoffer, indien aanwezig en van voldoende zuurstof voorzien, gebruiken. Doch geen gehannes met het aanbrengen van het masker.

Bij een bewusteloze met oppervlakkige ademhaling, de ademhaling ondersteunen.

Uit- en inademing dieper maken in het rythme dat de patient doet.

Als het slachtoffer weer bij kennis is, dan rustig laten liggen. Inspanning vermijden en eventueel liggend vervoeren, teneinde de hartspier tijd te geven voor herstel.

AAN ONZE REDACTEUR,

Wat is er met u, redacteur,
U bent zo obstinaat,
U stelt ons echt wel wat teleur
Waarom bent u zo kwaad.
Natuurlijk is uw baantje zwaar,
dat weten wij allang,
Juist daarom maakt nu dit gebaar
ons werkelijk wat bang.
Wij, leken in de medicijn,
Wij helpen u heel graag.
Vergeef ons echter dat wij zijn,
Wat dom en ook wat traag.
Wij LEZEN liever wat U schrijft,
want schrijven ligt ons niet.
Wij hopen daarom, dat u blijft
Dat spaart ons veel verdriet.
Maar als u wilt, dat wij iets doen,
Bedenk dan alstublieft,
Wij lopen op een slof en schoen
bij het schrijven van een brief.
En bovendien, gelooft u dit,
dat schoeisel is versleten,
dus ondanks goede wil en pit,
het schrijven wil niet beter.
Wij weten wel, hoe het moet zijn
en, zo wordt dat geschreven,
Maar spoedig denken wij met pijn,
waar was ik nu gebleven.
Die pen is geen revolverbank,
geen beltel en geen sleutel.
Papier, geen staal,
en ook geen plank,
vandaar dus ons gekeutel.
Wij vragen u, heb medelij,
ons schrijven niet gelaakt,
want ondanks alles hopen wij,
dat u er wat van maakt.

Een dankbare lezer.
Delft, 4 februari 1963

(dichterlijk)

Antwoord van de redacteur:

Dankbare lezer van dit blad
Heb medelij met mij.
Vergeet toch nimmer, dat
Een redacteur — als wij —
Reeds oud is en des werken zat.
En ook wat reumatiek daarbij.
Dit drukt de stemming af en toe,
Maar nog niet helemaal.
Wij gaan nog door,
al zijn wij moe;
Gaan (nog) niet „aan de haal“.

**Dr. Wiemer
helpt
Schweigmann.**

Cliché
„Leeuwarder
Courant”

De elfstedentocht 1963

door *A. de Boer*

De twaalfde Elfstedentocht behoort weer tot het verleden. Deze tocht is voor duizenden een ware helletocht geworden vol ellende. Er werd door 575 rijders aan de wedstrijd deelgenomen en door 9650 toertochtrijders.

Voorwaar een respectabel aantal om te verzorgen. Maar dat het zo'n tocht door het Syberische landschap zou worden had niemand verwacht. Reeds om 5 uur stonden de Eerste Helpers bij het van Harinxmakanaal op het ijs in het open veld bij een temperatuur van -13 graden.

U kunt zich voorstellen hoe wij ons voelden toen wij om half negen ons even konden warmen op een beschut plaatsje met een kop warme koffie. Wij hadden reeds doodsangsten uitgestaan om van helpers slachtoffers te worden zoveel toeschouwers stroomden er op het ijs en dan alle rijders nog. Wij hebben dan ook wijselijk de wal opgezocht.

Bij het schijnsel van schijnwerpers reden zij vol goede moed het nachtelijk duister in. Na enige meters maakten sommigen al buitelingen. Wij

BOEKBESPREKING

„DE EHBO OEFENT”

Vijftig oefengevallen door *F. de Stoppelaar, C. van Luyt en H. J. Oosterhuis.*

Uitgegeven onder auspiciën van „*Het Oranje Kruis*” door *Elseviers Praktische Pocketbibliotheek. Prijs f 2,90.*

Grote bewondering heb ik voor de drie vooraanstaande EHBO-artsen, die de moed hebben kunnen opbrengen om deze vijftig oefengevallen, uitgewerkt in puntenlijsten, op te stellen. Men moet enig idee hebben van publicistische arbeid om dit op zijn juiste waarde te kunnen schatten.

Zelf speel ik al tien jaar met de idee om zo iets tot stand te brengen, maar ik heb deze gedachte nimmer in een daad durven omzetten. De praktijk van de EHBO is dan ook heel iets anders dan de theorie.

Men kan doodslaande ruzie krijgen met vele van zijn collegae, wanneer men op papier gaat zetten, hoe een bepaald ongevalsgebeuren — al dan niet (liefst natuurlijk: wel) volgens 't Oranje Kruisboekje — moet worden behandeld.

En te meer als men zijn bedoelingen nog „verlucht” met min of meer sensationele afbeeldingen van wat men „in zijn geest” zag geschieden. Want ik neem aan, dat de overgrote meerderheid van deze oefengevallen op pure fantasie berust en slechts enkele aan de realiteit beantwoorden.

Ik kan me dan ook zeer goed voorstellen, dat de auteurs over hun prestatie heel wat te horen zullen krijgen: prettige opmerkingen, maar..... óók minder prettige.

Lof

Persoonlijk ga ik hun lof toezwaaien grote lof!

Dit boek, dat 248 bladzijden tekst biedt met daarop volgend nog een alfabetisch register benevens een jurylijst (voor algemene leiding), heeft heel wat arbeid gevraagd van de samenstellers; een arbeid, welke hun bij het begin wel een *Sisyphus-arbeid* zal hebben geleken.

De vraag zal bij velen opkomen of we hierop nu zaten te wachten.

Velen niet.... ik wel, want, zoals reeds werd opgemerkt, heb ik er zelf over gedacht.

Door dit boekwerk krijgen alle afdelingen der EHBO-verenigingen, Reddingsbrigades, Rode Kruiscolonnies en alle BB-diensten een behoorlijk oefenmateriaal aangeboden.

De schrijvers blijken over een ongebreidelde fantasie te beschikken, welke hier en daar tot *Agatha Christiaanse* hoogte stijgt.

Als voorbeelden van dit laatste noem ik oefengeval 37 en geval 49.

Het laatstgenoemde deed zelfs (de erwtensoeperin) mijn maag in „beroering” komen.

De afbeelding bij oefengeval 39 geeft zelfs blijk van een (lichte) wulpse instelling der samenstellers.

Voor wie..... niet!!

Deze handleiding is beslist niet geschikt voor *ieder*, die in voorkomende gevallen eerste hulp wil verlenen, zoals de schrijvers in hun voorwoord suggereren en de uitgever op de achterzijde van het omslag.

Maar dit werk zal zeker zijn weg weten te vinden bij de organisaties, hierboven genoemd.

Voor eerstgenoemd doel (oriëntatie van ongeschoolden) bestaan overigens genoeg boekjes in onze taal.

Opmerkingen

De opmerkingen, welke ik nu ga plaatsen, betreffen een aantal slordigheden en onnauwkeurigheden, welke praktisch elke eerste druk van een dergelijke omvangrijke onderneming aankleven.

Pag. 13 toont een naar links omgeklapte motor, terwijl de berijder rechts van de motor op de grond ligt. Alles kan... en niets behoeft, maar erg aannemelijk lijkt mij deze situatie niet.

pag. 18: Hier wordt in de puntenlijst het polsteren der spalken wel erg matig afgedaan.

„Spalken bekleden met aan uiteinde vette watten en doeken”, is een wat slordige aangifte. Polsteren van *alle drukpunten* met name genoemd, zou ik hier beter hebben gevonden, omdat juist hier tegen zo ontzettend vaak wordt gezondigd.

Pag. 20: Slachtoffer II heeft een *linker* slaapverwonding met spuitende slagader. Maar de afbeelding geeft de verwonding aan de *rechter* slaap te zien. Het postpakketverband drukt weer (zij het fout) op de *linker* slaap, volgens het

O.K.-boekje, waar dit verband ook *fout* in staat.
Pag. 34: Hier gebruikt men als „ezelsbruggetje”: P.A.P.A., maar dit had A.P.A.P. moeten luiden, te weten:

Algemene toestand opnemen (A)
Plaatselijke toestand opnemen (P)
Algemene maatregelen (A)
Plaatselijke maatregelen (P)

Pag. 40: Mijn hulde voor de vinding van het ezelsbruggetje: P.A.R.K.I.E.T.. Ik zou daar niet zo direkt op zijn gekomen.

Pag. 48: Hier kloppen de afbeeldingen niet met de er onder staande tekst. Naar *achteren* moet naar *voren* zijn en omgekeerd.

Pag. 51: Ook hier wordt onvoldoende op het grote belang van polsteren gewezen.

Pag. 55: Hier wordt van de snelverbanden van Utermöhlen en Brocades gezegd, dat die slechts kleine onderlinge verschillen vertonen.

Het Brocades (van Ewyck) -snelverband verschilt *principieel* van alle andere snelverbanden ter wereld en is m.i. dan ook *veel* beter.

Pag. 60: toont weer een wonderlijke ligging na een val uit het linker portier van een auto.

Pag. 103: Hier toont de afbeelding de zelfhulp bij het dichtdrukken van (schrik niet!) de lieslagader.

Geloven de schrijvers heus, dat deze (zelf-) handgreep ooit enig succes gebaard heeft of in de toekomst zal baren?

Pag. 104: Het slachtoffer heeft een ernstige bloeding uit de slagader in de *rechter* oksel. De afbeelding toont het dichtdrukken aan de *linker* ondersleutelbeenslagader. Niet erg, maar.... slordig!

Pag. 111: Hier wordt voor de behandeling van wonden geen enkel modern desinfectans genoemd.

Pag. 147: In de bovenste afbeelding wordt het spalken van een gesloten breuk van een bovenbeen *met deken en onderspalk* getoond.

Bij massale ongevallen kan ik wel iets voor „body splinting” voelen, maar daar komen dan geen spalken aan te pas. Dit spalkverband aan mijn body liever niet.

Pag. 158: Moet hier niets aan het gaslek worden gedaan?

Pag. 184: Het komt mij voor, dat de bejaarde heer hier op zijn verbrijzelde rechter elleboog zit te steunen. Of zie ik dat verkeerd?

Zo ja, dan komt dit door de grote hoeveelheden wodka, welke ik onder het bestuderen van dit boek heb verwerkt om mijn emoties — opgewekt door de naturalistische afbeeldingen — de baas te blijven.

Pag. 233: Hier staat weer eens het foutieve postpakketverband afgebeeld, zoals dit ook (foutief) in het O.K.-boekje staat.

Ik zou de schrijvers willen adviseren hierover eens *mevrouw Fischer-van Noordt* te consulteren.

Conclusie

Een uitstekend boekwerk om stof in te vinden voor oefenavonden en om het houden van wedstrijden te stimuleren, maar geen boek voor mensen, die nog nooit iets aan EHBO hebben gedaan. Deze laatsten zullen er alleen maar door in zwijm vallen.

Baesjou

BOEKBESPREKING

Medische Gezinsencyclopedie

Hoofdredactie: A. C. van Swol, arts

Uitgever: Bosch en Keuning N.V. - Baarn

Thans zijn eveneens verschenen de delen 3, 4, 5 en 6 van de „*Medische Gezinsencyclopedie*” onder Hoofdredactie van A. C. van Swol, arts.

Mijn mening dat deze encyclopedie ook van belang is voor die EHBO-ers, die zich wat meer medische begrippen willen eigen maken dan hun op hun EHBO-cursus zijn bijgebracht, is door deze vier delen nog versterkt.

U hoeft nu niet meer met de handen in het haar te zitten als uw maandblad eens een begrip lanceert, dat nog niet tot uw geestelijk bezit behoort.

Uw geld is goed besteed, wanneer ge dit werk in uw bibliotheek opneemt. De prijs kan geen bezwaar zijn. (Zie de recensie in het februari-nummer van dit blad).

Wij wensen deze encyclopedie een grote verspreiding toe, ook onder het grote leger der EHBO-ers.

Baesjou

MAL (E.H.B.O.-) GEVAL

Vorige week op een avond zag ik een groepje mensen bij elkaar op straat. Er lag een man in de sneeuw. Niemand had gezien of hij was uitgegleden. Hij lag er en wist zelf niet, hoe het gekomen was. Eén van de omstanders, vermoedelijk ook een EHBO-er, had al maatregelen genomen. Het slachtoffer moest stil blijven liggen en er was al om een dokter gebeld.

De patiënt had een leren jas, le-

ren handschoenen en laarzen aan. Ik ging wat in de buurt van zijn hoofd staan.

Iemand zei tegen een jongen, dat hij even een kussen moest ophalen. Even later kwam die jongen terug, eerst dravende en toen van een kleine hoogte glijdende, recht op het hoofd van het slachtoffer aan. Ik kon de knaap nog op tijd tegenhouden; er scheelden maar een paar centimeter aan.

Veel moois heb ik toen niet gezegd en de andere helper zei:

„Och, die jongen deed het met een goede bedoeling”.

Even later kwam de dokter en zei: „Sta maar gauw op; ik breng u wel thuis”.

Nu vraag ik mij wel af, wat soms eerste hulpverlening is. Iemand dwingen om te blijven liggen — wat in dit geval niet nodig was — en anderen de gelegenheid te geven er tegen aan te lopen of te glijden en zodoende werkelijk een ongeluk te veroorzaken.

Mej. R. te S.

Uit districten en afdelingen

DISTRICT GRONINGEN

Op 16 februari jl. belegde het districtsbestuur een buitengewone algemene vergadering in Het Tehuis te Groningen.

Om half 3 kon de 2e voorzitter, de heer J. Boersma, 61 afgevaardigden van 29 afdelingen en ons hoofdbestuur lid, de heer J. v. d. Haak, hartelijk welkom heten.

De heer v. d. Haak besprak het E.H.B.O.-wezen in het algemeen en van onze vereniging in het bijzonder.

Hierop volgde een aardige discussie, waaraan door velen werd deelgenomen.

Tegen half 6 sloot de voorzitter deze goed geslaagde bijeenkomst, die naar de gedachte van het bestuur zeker voor herhaling geschikt is.

—o—

DISTRICT ZUID-HOLLAND

De districtsvergadering zal dit jaar worden gehouden op zaterdag, 27 april, in de Blauwe Zaal van het Beursgebouw, Beursplein, ingang Meent 110, Rotterdam.

De districtswedstrijd zal dit jaar worden gehouden op zaterdag, 11 mei, in de fabriekshal van De Jongs' machinefabriek in Vianen. Aanvang 3 uur.

—o—

HEI EN BOEICOP

Op 1 februari 1963 vierde de afdeling haar 25-jarig bestaan.

Oud-voorzitter A. J. Stravers opende deze avond, waarna enige EHBO-films werden gedraaid.

Na de pauze brachten de secretaris en de oud-secretaris een oprijm gesteld verslag uit over de 25 jaren.

Dr. Leene bood namens het hoofdbestuur een herinneringsvaantje aan en aan 3 leden, die vanaf de oprichting lid waren, t.w. mej. A. P. van Beek, die 25 jaar de financiën beheerde, en de heren A. J. Stravers en P. J. J. v. d. Hagen, resp. oud-voorzitter en oud-secret., de Dr. C. B. Tilanus Jr draagpenning.

Namens het districtsbestuur overhandigde dr. Leene tevens een enveloppe met inhoud.

Ook burgemeester Visser, de Brandweer, C.P.B., het kringbestuur en enige afdelingsbesturen deden hun gelukwensen vergezeld gaan van geldelijke bijdragen.

Van onze oud-docent, dr. Siddri, ontvingen wij een anatomische wandplaat en van het Groene Kruis een bloemstuk. De heer C. de Leeuw verraste ons met een deken. De 2e voorzitter, den Besten, sprak tot slot de 3 jubilarissen toe en overhandigde hen een klein geschenk en aan hun vrouwen een bloemetje. Ook dr. Veg-

ter en mevrouw Vegter werden in de hulde betrokken. De heer den Besten sloot met een humoristisch woord deze gezellige avond.

—o—

OUD KRALINGEN

De afdeling hield op 31 januari jl. haar jaarvergadering, waar ook aanwezig was Dr. J. H. Hagenbeek van het hoofdbestuur.

Zijn aanwezigheid, die zeer op prijs werd gesteld had een bijzondere betekenis.

Dhr C. Visser herdacht het uitzonderlijke feit, dat hij 50 jaar lid was van Oud Kralingen, waarvan 45 jaar secretaris.

Dr. Hagenbeek zeide, dat het hoofdbestuur dit zeer bijzondere jubileum niet ongemerkt voorbij wilde laten gaan, en wees op het voorbeeld, dat de heer Visser steeds is geweest voor de jongere leden en hij bracht de heer Visser zijn persoonlijke gelukwensen en die van het hoofdbestuur over. Hij deelde de jubilaris mede dat het hoofdbestuur hem had begiftigd met de zilveren Dr. C. B. Tilanus Jr. medaille, welke onderscheiding hij aan hem uitreikte.

De voorzitter was de tolk der leden en wenste de heer Visser van harte geluk met de hoge onderscheiding en zijn zeldzaam jubileum. Namens de afdeling overhandigde hij hem een zilveren asbak, waarin datum van het jubileum was gegraveerd.

De heer Visser dankte men enkele woorden Dr. Hagenbeek voor de woorden tot hem gericht en verzocht hem zijn dank voor de onderscheiding, aan het hoofdbestuur over te willen brengen.

De 2e voorzitter feliciteerde daarna de heer G. J. Verkerk en de penningmeester de heer C. J. Seele, die beiden 40 jaar bestuurslid der afdeling waren.

Daarna volgde het huishoudelijk deel der vergadering.

—o—

PUTTEN

15 februari hield de afdeling haar 10e jaarvergadering in Gebouw „Rehoboth”. Voorzitter Hofland opende de vergadering en heette allen welkom, in het bijzonder vertegenwoordigers van het districtsbestuur, Rode Kruis en de afdeling Nijkerk.

Hierna volgden notulen en jaarverslag van de secretaris en van de penningmeester. De kas werd in goede orde bevonden.

Dr. Kok hield een lezing over het onderwerp „Pijn”, waarvoor veel aandacht was. De voorzitter overhandigde dr. Kok, als dank voor het vele werk voor de afdeling, een boekenbon.

De vertegenwoordigers van diverse verenigingen kregen hierna gelegenheid hun gelukwensen aan te bieden. De voorzitter dankte allen voor hun goede woorden en kondigde de pauze aan, waarin koffie met koek werd gepresenteerd, en waar leden van de afdeling tof-foo's aan de man brachten, waarin prijsjes waren verborgen. Dit om de onkosten van de avond te dekken.

De heer v. Spanje, de instructeur, leidde een quiz voor de leden. Hem werd door de voorzitter een platenbon overhandigd.

Tot slot vertoonde de heer v. G. Kerkhof dia's van binnen- en buitenland. De wedstrijd die hieraan was verbonden, werd gewonnen door mej. B. van Asselt.

Nadat de voorzitter aan de heer v. d. Kerkhof een sigarettenkistje als dank had overhandigd, sloot deze, door de leden en donateurs goed bezochte vergadering.

—o—

SOEST

Op het herexamen dinsdag 20 november jl. slaagden de volgende

candidaten: Mw. J. H. Kok-van Daatselaar; Mw. E. E. Visser-Visser, dhr W. G. le Clerq en dhr B. Snijders. Het examen werd afgenomen door Dr. Werner te Bilthoven, ten huize van Mw. v. Herwaarden.

Woensdag 21 november was er een wedstrijd om de Tempo beker. De deelnemende ploegen waren:

Baarn, Bilthoven, Soest, Soesterberg en Zeist.

De voorzitter Dr. W. J. Schutte verwelkomde alle aanwezigen, in het bijzonder de jury, bestaande uit de doktoren G. van Beurden, J. Borst en J. Rip, alsmede de afgevaardigden v. Rode Kruis, B.B., en de R.K. Nat. Bond afd. Soest.

De sminkers, tevens patienten, waren de heren W. J. van Diermen en C. Barends.

De werkelijkheid werd zoveel mogelijk nagebootst. Zelfs de aankondiging van de ziekenauto hoorde men door een opname van

de hoorn op de bandrecorder. Dr. van Beurden gaf na afloop een korte nabeschouwing. De uitslag was a.v.

Zeist, 1; 203 punten, leider 62 punten; Soest, 2, 194 punten, leider 70 punten; Bilthoven 3, 175 punten, leider 51 punten; Baarn, 4, 154 punten, leider 67 punten; Soesterberg, 5, 125 punten, leider 62 punten.

Dr. Schutte overhandigde de afd. Zeist de beker, die voor een jaar naar Zeist gaat en als blijvende prijs een bekertje, terwijl dhr W. J. Hilhorst een medaille ontving als leidersprijs.

Dr. Schutte sloot daarna deze wedstrijd.

23 januari 1963 werd voor onze leden een filmavond gehouden, waarvoor veel belangstelling was.

Deze filmavond werd verzorgd door de Stichting „Film en Wetenschap”. Het was een interessante avond, en werd toegelicht door Dr. Tervoert.

IN MEMORIAM

Door een noodlottig ongeval is op 22 februari 1963 van ons heengegaan ons trouwe lid, de heer

GERHARDUS HEIJERMAN
echtgenoot van G. C. Vink,

in de leeftijd van ruim 30 jaar.

Dat hij ruste in vrede.

Bestuur en leden afd. Echteld.

IN MEMORIAM

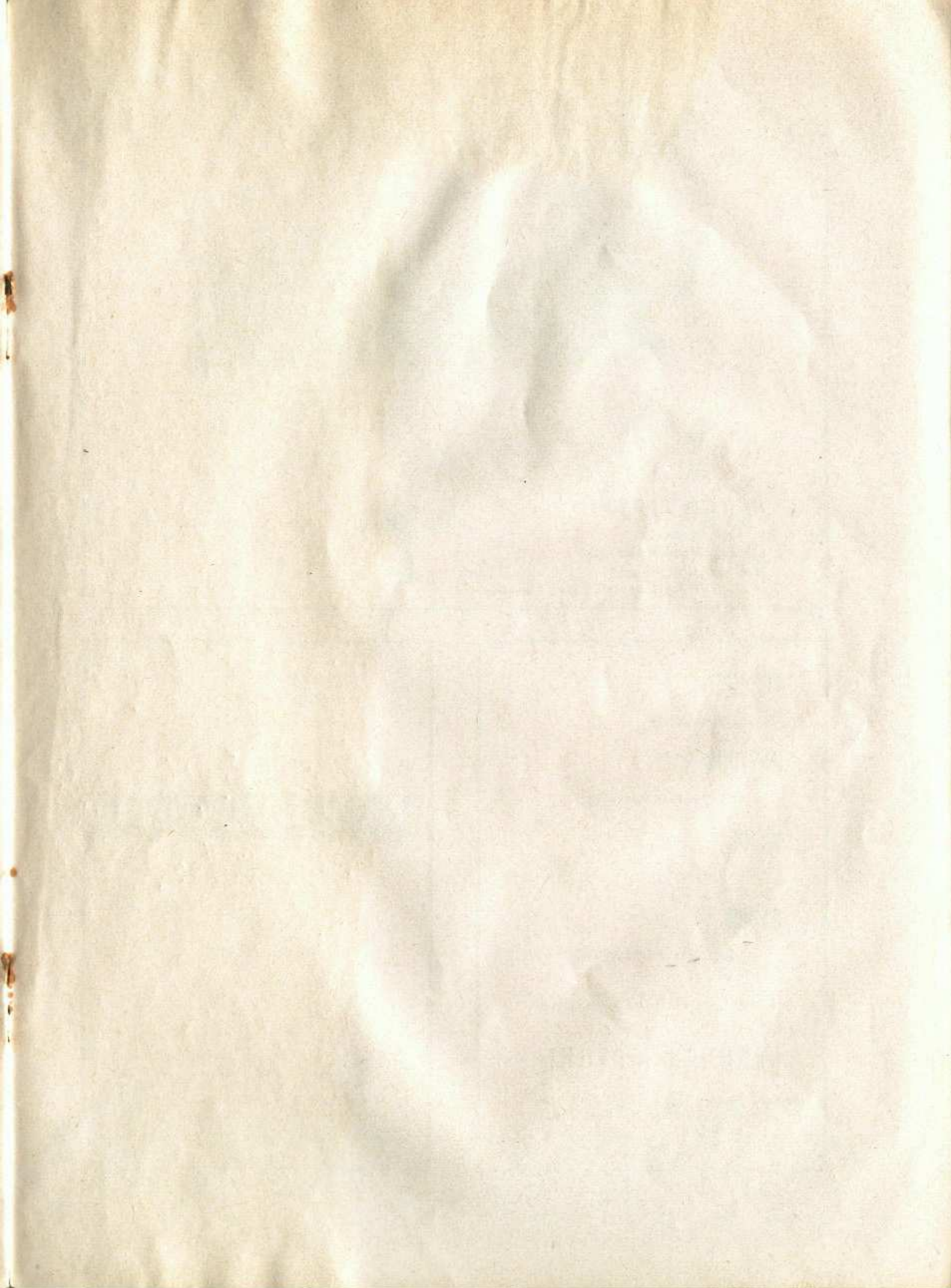
Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van ons erelid en oud-docent

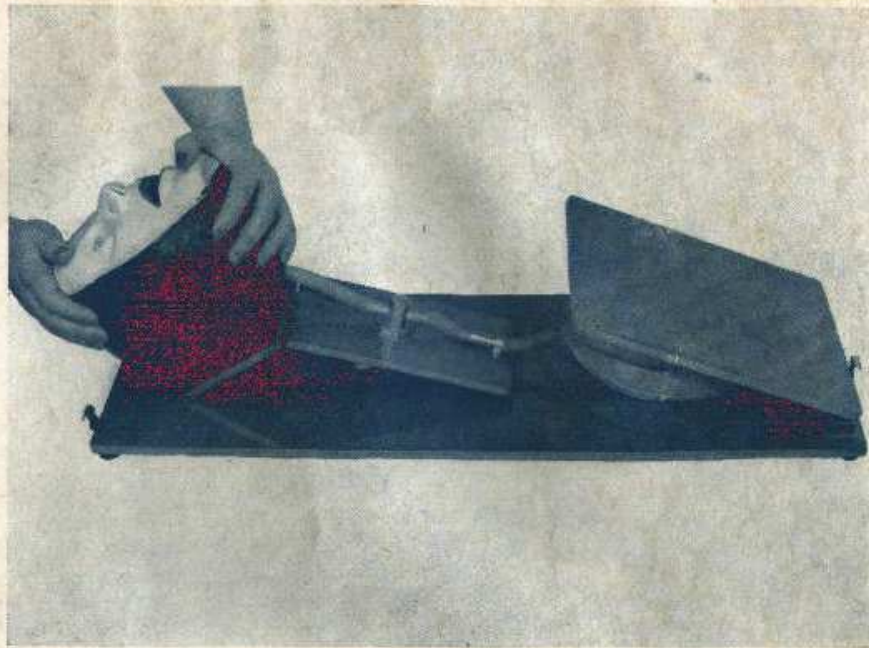
Dr. C. F. ARENDS

Als docent van onze afdeling gaf hij daaraan vele jaren zijn beste krachten en was een steun voor velen.

Wij hopen, dat onze afdeling, het E.H.B.O.-werk door hem zo sterk gepropageerd, tot in lengte van dagen moge voortzetten en wensen de familie Arends de nodige sterkte toe in dit voor haar zo zware verlies.

Bestuur en leden van de
afdeling Middelharnis-Sommelsdijk.

"ADEM - JET"

Het allernieuwste
reanimerings-oefenmodel.
Het **LAAGST** in prijs!!

VRAAG OFFERTE BIJ

DÉDEX
N. V.

(oude) Utrechtseweg 279
DE BILT
tel.: 030-61645

VERDIEP

UW KENNIS

BESTUDEER

DE E.H.B.O.-OPGAVEN

WERK

ZE ZORGVULDIG UIT

STUUR

TIJDIG UW UITWERKING IN
en

DAN BENT U DEELNEMER
in de

LADDERWEDSTRIJD

 Fraaie prijzen zijn door het
Hoofdbestuur ter beschikking
gesteld

Een algemeen overzicht van
VERGIFTIGINGEN
geeft het op het
Oranje Kruis-boekje gebaseerde
overzichtelijke schema

Vergiftigingen

Eenvoudig en doeltreffend
voor het
onderwijs op cursussen

PRIJS PER 40 EX.

(minimum afname)

f 2.—

Bestellingen uitsluitend door storting of overschrijving op postrek. nr. 29628 t.n.v. de uitgeefster, Drukkerij P. v. d. Linden, Warmoezierstraat 4, Den Haag of op postrekening nr. 304485 t.n.v. Hoofdbestuur Kon. Ned. Ver. E.H.B.O., Vondelstraat 142, Amsterdam-W.

Drukkerij P. van der Linden, Den Haag